

Spis treści

Wprowadzenie metodologiczne	11
-----------------------------------	----

ROZDZIAŁ I

Mikroekonomia jako nauka – wprowadzenie	13
1. Wyjaśnienie pojęcia ekonomia i zakres jej zainteresowania	13
1.1. Etymologia pojęcia ekonomia	13
1.2. Ekonomia pozytywna i normatywna	14
1.3. Mikro- i makroekonomia	14
2. Definicja i rodzaje potrzeb	14
2.1. Pojęcie i cechy potrzeb	14
2.2. Rodzaje potrzeb	15
3. Dobra i usługi jako środki zaspokojenia potrzeb	16
4. Zjawiska, kategorie, prawa, teorie i modele ekonomiczne	17
5. Model krzywej możliwości produkcyjnych	18
6. Zasady racjonalnego gospodarowania	20
7. Proces produkcji i podstawowe czynniki produkcji	21
8. Schemat ruchu okrężnego w gospodarce	22

ROZDZIAŁ II

Podstawy teorii wartości i pieniądza	25
1. Gospodarka naturalna i towarowa	25
2. Towar i jego cechy	25
2.1. Wartość użytkowa	26
2.2. Wartość wymienna	26

3. Wartość towaru i paradoks wartości Smitha	26
4. Pieniądz i funkcje pieniądza	27
5. Ilość pieniądza niezbędna w obiegu	29
6. Inflacja i deflacja – zaburzenia na rynku pieniądza	29

ROZDZIAŁ III

Mechanizm rynkowy	33
1. Rynek i jego rodzaje	33
2. Popyt i czynniki kształtujące popyt	34
3. Rodzaje popytu	35
3.1. Popyt potencjalny i efektywny	35
3.2. Popyt zaspokojony i niezaspokojony	35
3.3. Popyt indywidualny i rynkowy	35
4. Cena a popyt	36
4.1. Reakcja normalna (krzywa popytu)	36
4.2. Reakcja nietypowa (paradoks Giffena, efekt Veblena, efekty: spekulacji, snobizmu, popularności)	37
5. Dochody a popyt. Prawo Engla	39
6. Podaż i czynniki ją kształtujące	40
7. Podaż a cena	40
7.1. Reakcja normalna (krzywa podaży)	40
7.2. Reakcja nietypowa (wyjątki od prawa podaży)	41
8. Zmiana wielkości popytu/wielkości podaży a zmiana popytu/podaży. Przesunięcia krzywej popytu i podaży	42
9. Cena – pojęcie, funkcje i rodzaje	45
10. Prawo popytu i podaży. Cena równowagi	46
11. Rynek producenta i rynek konsumenta	47
12. Cena minimalna i maksymalna	49
13. Cykle specjalne. Model pajęczyny (reakcja przytłumiona, eksplodująca i objętna)	50
14. Elastyczność popytu i podaży	54
14.1. Elastyczność cenowa popytu	54
14.2. Elastyczność dochodowa popytu	59
14.3. Elastyczność mieszana popytu	62
14.4. Elastyczność cenowa podaży	63
14.5. Elastyczność popytu i podaży w punkcie równowagi	64

ROZDZIAŁ IV

Teoria równowagi konsumenta	67
1. Gospodarstwo domowe jako podmiot ekonomiczny	67
2. Użyteczność całkowita i krańcowa	68
3. Prawo malejącej użyteczności krańcowej (I prawo Gossena)	68
4. Krzywa obojętności i mapa obojętności	70
5. Krańcowa stopa substytucji – pojęcie, interpretacja graficzna, prawo malejącej krańcowej stopy substytucji	72
6. Ścieżka cen – pojęcie, równanie ścieżki cen i zmiany jej położenia	73
7. Konsument postępujący racjonalnie. Punkt równowagi gospodarstwa domowego	76
8. Prawo wyrównywania się użyteczności krańcowych (II prawo Gossena)	77
9. Efekty: substytucyjny i dochodowy spadku ceny dobra X i ich agregacja	79
9.1. Efekt substytucyjny i dochodowy spadku ceny dobra X, które jest dobrem normalnym, i ich agregacja	79
9.2. Efekt substytucyjny i dochodowy spadku ceny dobra X, które jest dobrem niższego rzędu, i ich agregacja	81
9.3. Efekt substytucyjny i dochodowy spadku ceny dobra X, które jest dobrem Giffena, i ich agregacja	83

ROZDZIAŁ V

Rodzaje i związki przedsiębiorstw	85
1. Pojęcie przedsiębiorstwa	85
2. Rodzaje przedsiębiorstw ze względu na przedmiot działalności	86
3. Rodzaje przedsiębiorstw wg ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców	86
4. Rodzaje przedsiębiorstw wg formy prawnej	87
5. Cechy spółki osobowej i kapitałowej	88
6. Charakterystyka wybranych rodzajów spółek	90
6.1. Spółka jawna i cicha	90
6.2. Spółka komandytowa i komandytowo-akcyjna	91
6.3. Spółka partnerska	94
6.4. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	94
6.5. Spółka akcyjna	96
6.5.1. Cechy spółki akcyjnej	96
6.5.2. Pojęcie i rodzaje akcji	100
7. Związki przedsiębiorstw	102

ROZDZIAŁ VI

Analiza marginalna produkcji	105
1. Technologia a nakład czynników produkcji	105
2. Nakłady czynników produkcji stałych i zmiennych. Okres krótki i długi	105
3. Prawo proporcjonalnych i nieproporcjonalnych przychodów	106
4. Krzywa produkcji w okresie krótkim (krzywa Knighta)	106
5. Produkcyjność przeciętna i krańcowa	108
5.1. Pojęcie i liczenie	108
5.2. Miary w sensie geometrycznym	108
5.3. Wykresy funkcji produkcyjności przeciętnej i krańcowej w powiązaniu z wykresem funkcji produkcji całkowitej	109
5.4. Związki między produkcyjnością całkowitą, przeciętną i krańcową	110
6. Funkcja produkcyjności całkowitej, przeciętnej i krańcowej w okresie długim	112

ROZDZIAŁ VII

Teoria równowagi producenta	113
1. Techniczna substytucja czynników wytwórczych	113
2. Krzywa obojętności producenta (izokwanta)	113
3. Krańcowa stopa substytucji czynników wytwórczych	114
4. Substytucja czynników wytwórczych a ich ceny	115
5. Krzywa jednakowego kosztu (izokoszta)	116
6. Wybór optymalnej metody produkcji. Punkt równowagi producenta	118

ROZDZIAŁ VIII

Analiza marginalna kosztów	119
1. Koszt a nakład. Pojęcie i rodzaje kosztów	119
1.1. Koszty wg rodzaju	120
1.2. Koszty bezpośrednie i pośrednie	122
1.3. Koszty stałe i zmienne	123
1.4. Koszty całkowite, przeciętne i krańcowe	124
2. Koszty w okresie krótkim	125
2.1. Prawo przychodów nieproporcjonalnych	125
2.2. Krzywa kosztów całkowitych, całkowitych kosztów stałych i całkowitych kosztów zmiennych	125
2.3. Koszt krańcowy – miara w sensie geometrycznym i wykres funkcji	126

2.4. Koszt jednostkowy, przeciętny koszt zmienny i przeciętny koszt stały – miary w sensie geometrycznym i wykresy funkcji	127
3. Relacje między kosztami przeciętnymi a krańcowymi i całkowitymi	129
4. Techniczne optimum wielkości produkcji	131
5. Koszty w okresie długim	131
5.1. Prawo przychodów proporcjonalnych	131
5.2. Krzywe kosztów całkowitych, przeciętnych i krańcowych	132
6. Długookresowa krzywa kosztów przeciętnych i krańcowych. Ekonomia i dyekonomia skali	133

ROZDZIAŁ IX

Równowaga przedsiębiorstwa w modelu konkurencji doskonałej	137
1. Cechy modelu konkurencji doskonałej	137
2. Przychód (utarg) całkowity, przeciętny i krańcowy w warunkach konkurencji doskonałej	138
2.1. Definicje i sposób wyliczania	138
2.2. Wykresy funkcji	138
3. Równowaga przedsiębiorstwa wolnokonkurencyjnego w okresie krótkim	139
3.1. Równowaga krótkookresowa, kiedy $p > ATC$	140
3.2. Równowaga krótkookresowa, kiedy $p = ATC$	141
3.3. Równowaga krótkookresowa, kiedy $AVC < p < ATC$	142
3.4. Równowaga krótkookresowa, kiedy $p = AVC$	142
3.5. Równowaga krótkookresowa, kiedy $p < AVC$	143
4. Krótkookresowa oraz rynkowa krzywa podaży	144
5. Równowaga przedsiębiorstwa wolnokonkurencyjnego w okresie długim	145
5.1. Gdy w gałęzi osiągane są zyski	145
5.2. Gdy w gałęzi ponoszone są straty	147
6. Nadwyżka konsumenta i producenta. Konsekwencje nieuwzględniania kosztów zewnętrznych	148

ROZDZIAŁ X

Równowaga przedsiębiorstwa w warunkach pełnego monopolu	151
1. Pojęcie i cechy monopolu pełnego	151
2. Przychód całkowity, przeciętny i krańcowy w warunkach monopolu pełnego	152
3. Równowaga krótkookresowa pełnego monopolu	152
3.1. Równowaga krótkookresowa, gdy $p > ATC$	153
3.2. Równowaga krótkookresowa, gdy $p = ATC$	154

3.3. Równowaga krótkookresowa, gdy $AVC < p < ATC$	154
3.4. Równowaga krótkookresowa, gdy $p = AVC$	155
3.5. Równowaga krótkookresowa, gdy $p < AVC$	156
4. Równowaga długookresowa pełnego monopolu	156
5. Porównanie efektywności monopolu i konkurencji doskonałej. Koszty i korzyści rozszerzenia produkcji	158
6. Różnicowanie cen w monopolu	159
6.1. Doskonałe różnicowanie cen	160
6.2. Niedoskonałe różnicowanie cen	160
7. Koszty i korzyści monopolizacji	161
Podsumowanie	163